

INVESTIGACIÓ
DE LA MOBILITAT ATENTIVA
AMB EL TAQUIBRADISCOP
D'AGUSTÍ-MIRA

per

E. MIRA LÓPEZ

La major part dels psicòlegs dediquen una bona part de la durada dels exàmens mentals a la investigació de l'atenció mitjançant els diversos tipus de taquiscops. Dèiem nosaltres, en un treball anterior, que amb aquests aparells sols es mesurava, en molts casos, el grau de resistència a la fatiga dels múscles oculars i, a tot fer, la intensitat màxima que pot adquirir el procés de l'atenció; però deixava de valorar-se, en canvi, la mobilitat atentiva (designant amb aquest terme la major o menor facilitat amb la qual l'energia neuro-psíquica es trasllada d'uns a altres camps neuro-psíquics i es fixa).

A mesura que el temps ha anat passant ens hem convençut que aquest factor (independent de la intensitat d'atenció, dins de certs límits) té una considerable importància i juga un paper preeminent en la vida psíquica ordinària, fins al punt d'arribar a ésser una de les millors característiques professionals dels subjectes. Nosaltres

hem demostrat com l'afició que un determinat tipus d'obrer sent pels treballs determinats (automatitzables), així com la repulsió que un altre determinat tipus ofereix pels mateixos treballs, pot explicar-se únicament per la diferència de mobilitat atentiva que entre un i altre tipus existeix. Els individus d'escassa mobilitat atentiva (d'atenció *viscosa* podríem dir) no serveixen per als treballs variables, que exigeixen el continu moviment d'aquella i espontàniament adopten els treballs determinats, on els actes a fer no canvien amb el temps i en el potencial neuro-psíquic pot restar durant temps i més temps concentrat en un mateix grup de neuro-psiquiones.

El propòsit de la present comunicació és tan sols el de descriure la tècnica que hem adoptat per fer l'examen de la mobilitat atentiva en els diversos subjectes, per tal que els nostres experiments puguin ésser degudament discutits. Heu's aquí com procedim.

El subjecte, després d'assegut en la cambra fosca, és invitat a prestar la seva màxima atenció a tot el que s'esdevingui, per a poder enumerar-ho després. Hom l'adverteix que l'experiència no té altre objecte que investigar el seu grau d'atenció, i, fet això, es deixen transcórrer deu segons i es comença l'examen, que consta de dues tandes d'experiències. En la primera s'exposen tres sèries de sis estímuls cada una. El temps d'exposició global, per sèrie, és de tres segons. Els estímuls són: dos visuals (una color i un senyal projectat des de dos camps distants del taquiscop), dos auditius (un timbre i una paraula pronunciada) i dos tàctils (contacte en el lòbul de l'orella i en el dors de la mà dreta). Per a aquests darrers estímuls es fa necessària la presència d'un ajudant degudament adestrat i col·locat darrera del subjecte. Els contactes s'efectuen mitjançant dues varetes de filferro d'extremitats aplanades. En realitat, la sensació perce-

buda en condicions normals per la majoria de persones és de pressió semidolorosa. No obstant, en les condicions d'experimentació, són molts els subjectes que no perceben absolutament res.

Immediatament, després de cada sèrie, el subjecte és invitat a donar compte de tot ço que ha vist, oït o sentit, i, si és possible, a enumerar-ho pel mateix ordre en què ha estat percebut. L'ordre d'exposició dels estímuls varia en cada sèrie amb l'objecte d'evitar l'adestrament i poder al mateix temps estudiar les velocitats relatives de conducció sensorial. Cal advertir que, degut al diferent retardament de conducció en les distintes esferes sensorials, gairebé cap subjecte localitza bé en el temps la successió d'estímuls percebuts, essent generalment els darrers d'entre aquests els tàctils, qualsevol que sigui l'ordre que realment ocupin en la sèrie. Per això és que, als efectes de l'examen, sols es té en compte el nombre total i proporció relativa dels estímuls percebuts, com més endavant veurà.

La segona tanda d'experiències es realitzarà el dia següent, i consta també de tres sèries, però cada una és composta de 10 estímuls, durant un total de cinc segons. Els estímuls són també projectats en llocs diferents de l'espai i, demés, amb un *ritme autònom*. Això vol dir que no persisteixen tots el mateix temps, com s'esdevenia en les experiències anteriors, sinó que la color es manté encesa cinc segons; el timbre sona tres segons, i així successivament. Això, com es comprèn, augmenta extraordinàriament la dificultat de l'experiència, i per això també el subjecte aquesta vegada és invitat solament a enumerar els estímuls percebuts, prescindint de l'ordre. Els estímuls són: dues colors, una ratlla i una flor (visuals); dos timbres i la paraula *va* (auditius); els dos contactes esmentats abans, però invertits, és a dir, mà esquerra i

orella dreta (tàctils), i un estímul de motor, consistent a relliscar la tauleta damunt de la qual té la mà el subjecte. Aquesta tauleta, que està muntada damunt de rodes, adquireix un moviment longitudinal mitjançant la impulsió de la mà de l'experimentador i recorre 20 centímetres, topant aleshores amb la paret.

Els resultats d'aquestes proves es mostren independents de l'edat i el sexe, oferint, en canvi, una clara relació amb el treball professional a què el subjecte es dediqui. Indiscutiblement els subjectes entrenats en treballs variables i de reaccions ràpides (conductors de vehicles, linotipistes, etc.) proporcionen resultats molt millors que els dedicats a treballs determinats, sobretot si aquests treballs són de petites dimensions (rellotgers, gravadors, etc.).

Els resultats d'aquestes proves s'expressen mitjançant el nombre total d'estímuls percebuts. Llur relativa proporció ens dóna idea del tipus atentiu (visual, auditiu, etcètera). I, d'acord amb ells, el subjecte és inclòs en la *décille* corresponent del quadre procentual prèviament establert.

Institut d'Orientació Professional. Barcelona.